

časopisu s významným procesom, v ktorom, s istým zveličením, nefiguruje azda už len ZMOS a Úrad pre jadrový dozor. Ústavodarca totiž doň včlenil okrem prezidenta ešte aj vládu, parlament a Ústavný súd. Za týchto okolností to nie je výsada, idúca ponad právo, ale temer úradnícka kompetencia s troma vrstvami legalistických obstrukcií. Ako takú by ju bolo lepšie zrušiť, než ju predstierať, v tomto štáte už aj tak žiadna ďalšia revolučia nebude nežná.

Montesquieu pláče

Ale dobre, nech. Keď je to cena za výstrahu, že ani tajné služby ako „štát v štáte“ si nebudú môcť byť naveky isté beztrestnosťou, nech. Lenže ešte menej než na amnestiu sa nový model administrácie niekdajšej prezidentskej výsady hodí na udeľovanie milostí. Účasť parlamentu a Ústavného súdu na

siedzibu zaznamená jedno čko, aby sme ich mohli považovať za všeobecne záväzný predpis. Vzťahujú sa na druhovo vymedzené osoby a na druhovo vymedzené okolnosti. Milosť je individuálny právny akt, týkajúci sa konkrétnej osoby. Priznáť ústavodarnejmu orgánu právo rušiť individuálne právne akty je nielen ľahkovážnosť, ale aj rezignácia na jeden z dvoch základných nosníkov právneho štátu: parlamenti nerozhodujú o konkrétnych, individualizovaných skutkových a právnych situáciách.

Deľba moci totiž neznamená, že všetci robia všetko naraz. Deľba moci znamená, že každý robí to, čo robiť má. A do tretice, zrušenie len jednej milosti z celej série sa nedá vysvetliť, určite nie tak, aby to zodpovedalo základným prvkom nášho ústavného poriadku, najmä zákazu odliš-

“Ústavný súd, ktorému je možné adresovať návody, bud’ nepotrebuje vobec, alebo nech je zložený zo suds, ktorých si budeme voliť a ktorí nás budú musieť posluchať.”

Ale dobre teda, druhýkrát. Ono sú to viac-menej technické veci a na poriadok v Ústave tu vždy bolo citlivých asi toľko ľudí, kolko sa zmestí pod vozovú plachtu. Kde sme sa fakt dostali na tenký ťad, sú výzvy Ústavnému súdu, aby vypočul tzv. hlas verejnosti, a snahy dosiahnuť také jeho zloženie v danej veci, aby nebolí žiadne obavy o jej výsledok. Much wow, chcelo by sa povedať, ak by som ešte vedel, ako vyzerá Facebook. Tam to asi funguje. Mimochodom, tie obavy sú zbytočné, na Ústavnom súde dnes určite nesedí sedem suds, ktorí by boli ochotní zrušiť zrušenie amnestií, výzvy-nevýzvy.

Aby sme si rozumeli, verejný tlak zohral v kauze klúčovú úlohu, tú najlepšiu, akú mohol. Vrúčna vďaka zaň, už navždy. Ale tak, ako v plnom rozsahu patril

nebezpečenstvo sa totiž došlo vame do modelu, v ktorom poistky proti väčšine majú fungovať ako jej nástroj, v ktorom korektív spoločenskej náladu má, naopak, za úlohu napĺňanie jej aktuálnej objednávky a v ktorom sa ochrana ústavnosti redukuje na pečiatkovanie rozhodnutí, majúcich mediálny punc verejnej podpory.

Lud vie

Dnes to neprekáža, lebo dnes má ten punc vo svojej podstate úplne správne rozhodnutie. Dnes vieme, čo je dobré. A zajtra to bude me vieť tiež, lebo veď kto rozhodne, či si národ pýta tú správnu vec? No ten národ predsa! Ako by sa ten mohol pomýliť? Keď zaviedie vzdelanostný cenzus pre stavrostov? Veď to je tiež rozumné, aj elity to pýtajú. Alebo daňový cenzus na pasívne volebné právo? To by bolo spravodlivé, o peniazoch

+

Tak budeme dosťčas. Osťavý súd, ktorému je za potlesku médií možné adresovať návody, aby nebol hluchý voči hlasu „ulice“, bud’ nepotrebuje vobec, alebo nech je zložený zo suds, ktorých si budeme každé štyri roky voliť a ktorí nás budú musieť posluchať. Urýchlime trochu dejiny, porajame sa s touto unavenou partokratickou konštitučnou demokraciou, kde má verejná ochrankyňa práv a Ústavný súd v popise práce sa aktuálnej väčšine vyslovene nepáčiť, a doprajme si sviežu ľudovo-demokratickú ústavnosť, v ktorej aj ombudsman a ústavní sudcovia budú pozorne načúvať verejnej mienke. Beztak nás takéto dejiny čoskoro dobehnú.

Radoslav Procházka,
vedúci Katedry teórie štátu
a práva a ústavného práva
na Právnickej fakulte
Trnavskej univerzity

TAKTO TO VIDÍM JA

Ó, mládež naša, tys’ držiteľkou rána...

Imrich Béreš,
predseda Predstavenstva
Prvej stavebnej sporiteľne

Extrémizmus. Strašiac dnešnej doby. Ide o tému, ktorá rezonuje v našej spoločnosti dennodenne. Mnohí jednotlivci, spoločnosti a umelci sa snažia mladým ľuďom vysvetliť, čo extrémizmus znamená a v čom spočíva jeho riziko. Pri tejto téme je totiž mladá generácia mimoriadne zraniteľná. Mladí ľudia v našom

regióne nemajú doterajšiu skúsenosť so žiadnym autoritárskym režimom. Nemohli si na vlastnej koži prežiť obmedzovanie slobody a nevideli ho ani vo svojom bezprostrednom okolí. Ja hovorím: našťastie.

Odlísiť sa extrémizmom

Na demokraciu, slobodu slova však preto nazerajú úplne inak ako naša generácia. Máme záujem vysvetľovať, ozrejmovať, avšak v prevažnej väčšine narážame na stenu nepoznania a nepochopenia mladej internetovej generácie, ktorá je naším pokračovateľom a má nás nahradit. Internet odnaučil mládež diskutovať, hľadať súvislosti a akceptovať iný názor ako svoj. Ich častým argumentom je: „ved’ je sloboda a demokracia“, „každý sa má stať len sám o seba“, „dodržiavať pravidlá je slabosť“. To sú názory,

ktoré najčastejšie počuť z úst povestnej „držiteľky rána“.

Faktom však je, že mladá generácia patrí medzi prioritné cieľové skupiny extrémistov. Mladí chcú byť iní, chcú sa inak obliekať, inak správať, odlišovať sa od staršej generácie, od svojich rodičov. Niekoľko však možno viac na škodu. A z toho potom vyplýva aj spôsob uvažovania a myslenia mladej generácie o spoločnosti či veciach verejných. A extrémistické zoskupenia na to veľmi promptne reagujú. Prispôsobujú svoje stratégie, súvuje komunikačné nástroje a ich primárny kanálom je internet a sociálne siete. Práve cez tie dokážu odkomunikovať najviac svojich zámerov. A niektorí mladí ich doslova „žerú“, preto, že to je „iné“.

Hlavne rýchlo

Výber informácií z webu dnes ovplyvňuje množstvo faktorov.

“Mladí chcú byť iní, inak sa obliekať, správať, odlišovať sa od staršej generácie. A extrémistické zoskupenia na to veľmi promptne reagujú.”

Hádam prvoradým je lenivosť. Mladí dnes cez internet riešia takmer všetko. Nechce sa mi ísť na nákup? Nič to, objednám z internetu. Nechce sa mi stretnúť s kamarátom? Veď si s ním popíšem na sociálnej sieti. Nechce sa mi ísť do školy? Veď je všetko na internete a učíť sa môžem aj cez Skype. Žiadne stretnutia, žiadna socializácia, iba štyri steny a elektronický zdroj informácií. Potom sa nečudujme, že sú mladí pod vplyvom rôznych extrémistických názorov.

Bohužiaľ, ani spoločnosť mládeži nepomáha. Absencia vzorov v rodine a našej globalizovanej spoločnosti im dáva možnosť výberu cest jednoduchých, rýchlych riešení. Podliehajú jednoduchým heslám a marketingovým ľahom, ktoré sú do detailov premyslené a zacielené. Nuž ale, mladým ponúkajú len rýchloprevare-

nú vodu bez obsahu, farbu, chuti a zápacu, avšak so silným vplyvom. Nedá sa zovšeobecňovať, ale myslím si, že nebudem ďaleko od pravdy, ak napíšem, že väčšina mladých ľudí dnes žije práve takto.

Robota pre všetkých

Nemali by sme však zabúdať, že sú to tiež budúci voliči. Všetci by sme sa mali zamyslieť. Jednak rodičia, ale aj učitelia, politici, športovci, umelci, vedci, podnikatelia. Neviem, či si všetci uvedomujeme, že keď zanedbáme mentálnu prácu s mládežou, nebudem s ňou diskutovať, nebudem argumentovať, nebudem jej vzormi, môžeme sa zobúdať do veľmi nepríjemných ráň, z ktorých budeme naozaj veľmi nepríjemne prekvapení. A nemám na mysl iba dianie v rodine, ale aj dianie v celej našej krajinе.